

PRACE NAUKOWE

Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu

RESEARCH PAPERS

of Wrocław University of Economics

Nr 392

Gospodarka regionalna w teorii i praktyce

Redaktorzy naukowi
Elżbieta Sobczak
Dariusz Głuszczyk
Marek Obrębalski

Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu
Wrocław 2015

Redakcja wydawnicza: Barbara Majewska

Redakcja techniczna i korekta: Barbara Łopusiewicz

Łamanie: Agata Wiszniowska

Projekt okładki: Beata Dębska

Informacje o naborze artykułów i zasadach recenzowania
znajdują się na stronie internetowej Wydawnictwa
www.pracnaukowe.ue.wroc.pl
www.wydawnictwo.ue.wroc.pl

Publikacja udostępniona na licencji Creative Commons
Uznanie autorstwa-Użycie niekomercyjne-Bez utworów zależnych 3.0 Polska
(CC BY-NC-ND 3.0 PL)

© Copyright by Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu
Wrocław 2015

ISSN 1899-3192
e-ISSN 2392-0041

ISBN 978-83-7695-510-0

Wersja pierwotna: publikacja drukowana

Zamówienia na opublikowane prace należy składać na adres:
Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu
tel./fax 71 36 80 602; e-mail: econbook@ue.wroc.pl
www.ksiegarnia.ue.wroc.pl

Druk i oprawa: TOTEM

Spis treści

Wstęp	7
Franciszek Adamczuk: Szlak turystyczny Via Sacra w Euroregionie Nysa jako regionalny produkt turystyczny	9
Tomasz Bartłomowicz, Lucyna Wojcieszka: Metody wyborów dyskretnych w badaniach preferencji konsumentów usług hotelarskich powiatu jeleniogórskiego	17
Iwona Franczak: Specjalne strefy ekonomiczne jako czynnik aktywizacji gospodarczej regionu	26
Dariusz Głuszczuk: Regionalny fundusz wspomagania transakcji finansujących innowacje – ujęcie koncepcyjne.....	36
Maria Kola-Bezka: Wybrane uwarunkowania klimatu przedsiębiorczości w regionach wschodniego pogranicza UE i Białorusi	44
Marian Maciejuk: Wykorzystanie funduszy unijnych w jednostkach samorządu terytorialnego w województwie dolnośląskim w latach 2007-2013.	53
Aneta Mędzia: Europejskie ugrupowania współpracy terytorialnej w Polsce – wstępna ocena	62
Jan Polski: Spójność terytorialna jako podstawa polityki regionalnej	73
Jan Stachowicz, Sławomir Olko: Procesy wdrażania regionalnej strategii innowacji jako reifikacja sieci działań – przykład województwa śląskiego	81
Jadwiga Suchecka, Edyta Żmurkow-Poteralska: Innowacyjność a zmiany strukturalne rynku pracy w województwie łódzkim.....	90
Olimpia Stanaszek: Badanie jakości życia w Polsce.....	99
Edyta Szafranek: Zintegrowane inwestycje terytorialne jako narzędzie budowy potencjału obszarów funkcjonalnych. Przykład Kędzierzyńsko-Kozielskiego Subregionalnego Obszaru Funkcjonalnego	109
Marek Szajt: Przestrzenne zróżnicowanie w finansowaniu działalności B+R jako miara potencjału innowacyjnego	119
Kinga Szmigiel: Nowa koncepcja finansowania innowacji w przedsiębiorstwach w okresie programowania 2014-2020	129
Piotr Szwinta: Możliwości rozwoju transgranicznych klastrów turystycznych w Polsce	138
Grzegorz Tekieli: Niewykorzystany kapitał ludzki w podregionach województwa dolnośląskiego	147
Arkadiusz Wojtkiewicz: Efekty społeczne bezpośrednich inwestycji zagranicznych w Jeleniej Górze oraz w powiecie jeleniogórskim.....	155
Jolanta Zawora: Regionalne zróżnicowanie sytuacji finansowej gmin w Polsce	164

Summaries

Franciszek Adamczuk: Via Sacra as a regional tourism product in the Neisse Euroregion	9
Tomasz Bartłomowicz, Lucyna Wojcieszka: Discrete choice methods in the research of preferences of hospitality services consumers in Jelenia Góra district	17
Iwona Franczak: Special economic zones as a factor for activating regional economies	26
Dariusz Głuszczyk: Regional support fund for the financing innovations transactions – conceptual approach	36
Maria Kola-Bezka: Selected determinants of entrepreneurship climate in the regions of eastern borderland of the eu and belarus	44
Marian Maciejuk: The use of European Union funds in local government units in Lower Silesia Voivodeship in the period 2007-2013	53
Aneta Mędzia: The european grouping of territorial cooperation in Poland – preliminary assessment	62
Jan Polski: Territorial cohesion as the basis for the regional policy	73
Jan Stachowicz, Sławomir Olko: Implementation of the regional innovation strategy as the network of activities – example of the Śląskie Voivodeship	81
Jadwiga Suchecka, Edyta Żmurkow-Poteralska: Innovation vs. structural changes in the labour market in the Lodzkie province	90
Olimpia Stanaszek: Study of quality of life in Poland	99
Edyta Szafranek: Integrated territorial investments as a tool of building the capability of functional areas on the example of Kędzierzyńsko-Kozielski Sub-regional Functional Areas	109
Marek Szajt: Spatial differentiation in funding of R&D activity as a measure of innovative potential	119
Kinga Szmigiel: A new concept of innovations financing in enterprises in the programming period 2014-2020	129
Piotr Szwinta: Tourism clusters development prospects in the border-adjacent areas of Poland	138
Grzegorz Tekieli: Unused human capital of Lower Silesia Voivodeship sub-regions	147
Arkadiusz Wojtkiewicz: Social effects of foreign direct investment in Jelenia Góra and the district of Jelenia Góra	155
Jolanta Zawora: Local differences in the financial situation of municipalities in Poland	164

Marian Maciejuk

Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu

e-mail: marian.maciejuk@ue.wroc.pl

**WYKORZYSTANIE FUNDUSZY UNIJNYCH
W JEDNOSTKACH SAMORZĄDU
TERYTORYALNEGO W WOJEWÓDZTWIE
DOLNOŚLĄSKIM W LATACH 2007-2013**

**THE USE OF EUROPEAN UNION FUNDS
IN LOCAL GOVERNMENT UNITS IN LOWER
SILESIA VOIVODESHIP IN THE PERIOD 2007-2013**

DOI: 10.15611/pn.2015.392.06

Streszczenie: W opracowaniu dokonano identyfikacji unijnych funduszy jako źródła finansowania zadań, w tym samorządowych inwestycji w jednostkach samorządu terytorialnego w województwie dolnośląskim. Badania obejmują aktywność w pozyskiwaniu funduszy unijnych trzech szczebli samorządowych na Dolnym Śląsku, tj.: samorządowe województwo, 26 powiatów ziemskich, 3 grodzkie (miasta na prawach powiatu – od 1 stycznia 2013 r. 4 powiaty grodzkie), oraz 169 gmin, w tym: 33 gminy miejskie, 78 wiejskich, 55 miejsko-wiejskich. Przeprowadzone analizy ukazują zróżnicowanie struktury i dynamiki wydatków budżetowych wszystkich jednostek samorządowych, w tym wydatków inwestycyjnych. Ukazano, w jakim stopniu pozyskane fundusze zrefundowały wydatki budżetowe w jednostkach samorządowych. Dokonano oceny wpływu finansowania unijnego na poprawę zagospodarowania infrastrukturalnego województwa dolnośląskiego. Tym samym przeprowadzono podsumowanie zakończonego okresu finansowania 2007-2013 w tym województwie.

Słowa kluczowe: samorząd terytorialny, budżet samorządowy, fundusze unijne.

Summary: The study presents the identification of the European Union funds as the source for financing tasks, including local government investments in local government units within Lower Silesia Voivodeship. The research covers activities aimed at obtaining the EU funds by three levels of Lower Silesian local government, i.e.: regional government, 26 rural districts, 3 townships (towns with district rights – 4 townships from 1st January 2013) and 169 communes including: 33 city communes, 78 village communes, 55 city-village communes. The conducted analyses illustrate an extensive diversification in the structure and dynamics of budget expenditure in all local government units, including investment expenditure. The article presents to what extent the obtained EU funds refunded budget expenditure in local government units. The assessment of the EU financing influence on the improvement of infrastructural management in Lower Silesia region was conducted. Thus, the summary of the finalized financing period 2007-2013 in Lower Silesia Voivodeship was performed.

Keywords: local government, local government budget, EU funds.

1. Wstęp

Każdy kończący się okres zasługuje na podsumowania i analizy. Zakończył się formalnie kolejny okres finansowania w Unii Europejskiej 2007-2013, ale rozpoczęte projekty będą kontynuowane aż do ich zakończenia i finansowego rozliczenia. Jednostki samorządu terytorialnego w Polsce w minionym okresie miały duże możliwości pozyskiwania środków z funduszy unijnych, które stały się znaczącym źródłem finansowania różnorodnych projektów. Środki pozyskane przez polskie samorządy z budżetu Unii Europejskiej są przeznaczane przede wszystkim na inwestycje infrastrukturalne. Inwestycje te zmierzają do wyrównywania różnic w zagospodarowaniu infrastrukturalnym pomiędzy poszczególnymi regionami. Jednakże w ostatnich latach coraz większego znaczenia nabierają wydatki na tzw. projekty miękkie, związane z inwestycjami w kapitał ludzki.

Celem opracowania jest ukazanie zróżnicowania aktywności poszczególnych szczebli samorządowych w pozyskiwaniu unijnych funduszy, jako źródła finansowania samorządowych projektów realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego w województwie dolnośląskim, umownie nazwanym Dolnym Śląskiem.

Badania obejmują aktywność trzech szczebli samorządowych na Dolnym Śląsku, takich jak: samorządowe województwo, 26 powiatów ziemskich, 3 powiaty grodzkie (miasta na prawach powiatu – od 1 stycznia 2013 r. 4 powiaty grodzkie, do tych miast dołączył z powrotem Wałbrzych) oraz wszystkie typy gmin: 33 gminy miejskie, 78 gmin wiejskich i 55 gmin miejsko-wiejskich. Zakres badań dotyczy pozyskiwania funduszy unijnych ze wszystkich programów funkcjonujących w okresie finansowania 2007-2013.

2. Programy operacyjne na lata 2007-2013

W ramach Narodowej Strategii Spójności dla Polski w latach 2007-2013 realizowano następujące programy [Narodowa Strategia Spójności...]:

1. Program Infrastruktura i Środowisko.
2. Program Kapitał Ludzki.
3. Program Innowacyjna Gospodarka.
4. Program Rozwój Polski Wschodniej.
5. Program Pomoc Techniczna.
6. Programy Europejskiej Współpracy Terytorialnej.
7. Regionalne Programy Operacyjne dla każdego województwa.

Jednostki samorządu terytorialnego mogły być beneficjentem każdego z wdrożonych programów, z tym że najczęściej korzystały z regionalnych programów operacyjnych. Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Dolnośląskiego (RPO WD) na lata 2007-2013 był zarządzany przez Zarząd Województwa Dolnośląskiego. Jednocześnie realizacja części Priorytetu I *Wzrost konkurencyjności dolnośląskich przedsiębiorstw* oraz część Priorytetu 5 *Regionalna infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku* RPO WD została powierzona Dolnośląskiej Instytucji Pośredniczącej.

Celem głównym RPO WD na lata 2007-2013 było „podniesienie poziomu życia mieszkańców Dolnego Śląska oraz poprawa konkurencyjności regionu przy respektowaniu zasad zrównoważonego rozwoju”.

Beneficjenci mogli ubiegać się o dofinansowanie projektów realizowanych w ramach następujących priorytetów:

1. Wzrost konkurencyjności dolnośląskich przedsiębiorstw – *Przedsiębiorstwa i innowacyjność*.

2. Rozwój społeczeństwa informacyjnego na Dolnym Śląsku – *Spółeczeństwo informacyjne*.

3. Rozwój infrastruktury transportowej na Dolnym Śląsku – *Transport*.

4. Poprawa stanu środowiska naturalnego oraz bezpieczeństwa ekologicznego i przeciwpowodziowego Dolnego Śląska – *Środowisko i bezpieczeństwo ekologiczne*.

5. Regionalna infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku – *Energetyka*.

6. Wykorzystanie i promocja potencjału turystycznego i kulturowego Dolnego Śląska – *Turystyka i kultura*.

7. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury edukacyjnej na Dolnym Śląsku – *Edukacja*.

8. Modernizacja infrastruktury ochrony zdrowia na Dolnym Śląsku – *Zdrowie*.

9. Odnowa zdegradowanych obszarów miejskich na terenie Dolnego Śląska – *Miasta*.

10. Pomoc techniczna.

Na realizację Programu dla Województwa Dolnośląskiego przeznaczono łącznie 1,6 mld euro, z czego 1,2 mld euro to środki Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), natomiast 0,2 mld euro to wkład krajowy oraz 0,1 mld euro – wkład prywatny. Najwięcej środków przeznaczono na wzrost konkurencyjności dolnośląskich przedsiębiorstw, bo aż 24% wszystkich środków. Na drugim miejscu (22%) jest rozbudowa infrastruktury transportowej, a na trzecim (10,4%) poprawa stanu środowiska naturalnego oraz bezpieczeństwa ekologicznego i przeciwpowodziowego Dolnego Śląska. Jednostki samorządu terytorialnego mogły starać się o dofinansowanie swoich projektów we wszystkich priorytetach RPO dla województwa dolnośląskiego [Regionalny Program Operacyjny...].

3. Struktura i dynamika wydatków budżetów samorządowych

Wielkość wydatków budżetów poszczególnych typów jednostek samorządu terytorialnego określona jest z jednej strony charakterem i skalą realizowanych zadań, a z drugiej – źródłami zasilającymi, w tym aktywnością w pozyskiwaniu funduszy unijnych. Czynniki te decydują o udziale poszczególnych typów jednostek samorządu terytorialnego w ogólnej kwocie samorządowych wydatków budżetowych. Strukturę i dynamikę wydatków budżetowych w samorządowych jednostkach Dolnego Śląska w latach 2007-2013 prezentują dane w tabeli 1.

Tabela 1. Struktura i dynamika wydatków budżetowych w jednostkach samorządu terytorialnego na Dolnym Śląsku w latach 2007-2013

Wyszczególnienie	2007	2010	2013	2013/2007 (w %)
OGÓLEM JST (w tys. zł)	10 417 900	14 027 113	14 645 096	140,6
w tym:				
województwo	877 515	1 303 375	1 588 285	181,0
powiaty*	1 422 745	2 008 061	1 870 170	131,4
miasta na prawach powiatu	3 275 220	3 999 167	4 767 161	145,6
gminy ogółem	4 842 420	6 716 509	6 419 480	132,6
w tym:				
– gminy miejskie*	1 807 082	2 481 229	2 105 024	116,5
– gminy wiejskie	1 317 504	1 810 932	1 862 595	141,4
– gminy miejsko-wiejskie	1 717 833	2 424 348	2 451 861	142,7

* bez miast na prawach powiatu.

Źródło: opracowanie własne na podstawie: Biuletyn z wykonania budżetów JST w województwie dolnośląskim (www.rio.wroclaw.pl).

W badanym okresie funkcjonowania samorządu terytorialnego na trzech poziomach podziału administracyjnego na Dolnym Śląsku wydatki budżetowe we wszystkich jednostkach samorządowych systematycznie wzrastały, średnio o 40,6%. Najszybszy wzrost – o 81% – wykazywał budżet województwa samorządowego. Niewątpliwie na wzrost wydatków budżetowych w samorządach miało wpływ pozyskiwanie środków z budżetu Unii Europejskiej.

Najwięcej środków budżetowych koncentrowało się w samorządowych gminach, których wydatki budżetowe stanowiły blisko 50% ogółu wydatków budżetowych wszystkich jednostek samorządowych Dolnego Śląska. Razem gminy Dolnego Śląska z miastami na prawach powiatu koncentrowały 76,4% ogółu wydatków budżetowych w 2013 r. Jest to pochodną skali zadań przypisanych samorządowym gminom związanych z zaspokojeniem podstawowych potrzeb komunalnych społeczności lokalnych.

Biorąc pod uwagę strukturę wydatków budżetowych według wydatków bieżących i majątkowych, jednostki samorządu terytorialnego w całym okresie 2007-2013 na wydatki majątkowe przeznaczały średnio 23,7% ogółu wydatków budżetowych. Najwięcej na wydatki majątkowe przeznaczało województwo samorządowe, bo aż 37,4% swoich wydatków budżetowych, kolejne to miasta na prawach powiatu 27%, gminy 21,7% i najmniej powiaty 12,6%. Wielkość wydatków majątkowych ma ścisły związek z wielkością pozyskiwanych funduszy unijnych.

4. Wartość i dynamika środków z budżetu Unii Europejskiej

O wysokości pozyskanych środków z budżetu Unii Europejskiej decyduje wiele czynników. Do najważniejszych należy zaliczyć aktywność władzy samorządowej w pozyskiwaniu funduszy unijnych. Są to pracochłonne i skomplikowane procedury zarówno w samym pozyskaniu, jak i rozliczaniu unijnych bezzwrotnych grantów. Wnioski aplikacyjne wymagają od urzędników samorządowych szerokiej wiedzy. Równie ważnym czynnikiem są potrzeby jednostek samorządowych, zgodne z przyjętymi priorytetami Unii Europejskiej. Zróżnicowanie refundowanych środków z budżetu Unii Europejskiej w jednostkach samorządowych Dolnego Śląska prezentują dane w tabeli 2.

Tabela 2. Struktura i dynamika refundowanych wydatków budżetowych ze środków Unii Europejskiej w jednostkach samorządu terytorialnego na Dolnym Śląsku w latach 2007-2013

Wyszczególnienie	2007	2013	Razem 2007-2013	2013/2007 (w %)
OGÓLEM JST (w tys. zł)	520 666	825 097	5 682 641	158,5
w tym:				
województwo	147 551	348 536	2 199 015	236,2
powiaty*	44 791	64 827	421 409	144,7
miasta na prawach powiatu	175 949	179 589	1 325 986	102,1
gminy ogółem	152 375	232 145	1 736 231	152,4
w tym:				
– gminy miejskie*	71 176	92 190	666 242	129,5
– gminy wiejskie	35 137	67 982	477 058	193,5
– gminy miejsko-wiejskie	46 062	71 973	592 929	156,3

* bez miast na prawach powiatu.

Źródło: opracowanie własne na podstawie: Biuletyn z wykonania budżetów JST w województwie dolnośląskim (www.rio.wroclaw.pl).

Należy stwierdzić, że aktywność jednostek samorządu terytorialnego w pozyskiwaniu środków z budżetu Unii Europejskiej jest imponująca. Samorządy Dolnego Śląska pozyskały w latach 2007-2013 5,7 mld zł. Zaobserwowano pewne załamanie pozyskiwanych środków unijnych w początkowym okresie, zdecydowany przyrost w środkowym okresie i mniejszy w ostatnim 2013 r. Jest to wynikiem wygasania realizowanych projektów z poprzedniego okresu finansowania na lata 2004-2006 i wdrażania projektów nowych na okres finansowy 2007-2013, które w 2013 r. powoli zaczynają wygasać.

Najwyższym, blisko 2,4-krotnym przyrostem wykazało się samorządowe województwo. Na drugim miejscu pod względem dynamiki uplasowały się samorządowe

gminy, przodują tutaj gminy wiejskie z przyrostem wynoszącym 52,4%, co jest wynikiem realizowanych ogromnych inwestycji infrastrukturalnych, zwłaszcza wodociągowo-kanalizacyjnych i drogowych.

Koncentrację środków w poszczególnych jednostkach samorządu terytorialnego na Dolnym Śląsku ilustrują dane w tabeli 3.

Tabela 3. Struktura refundowanych wydatków budżetowych ze środków Unii Europejskiej w jednostkach samorządu terytorialnego na Dolnym Śląsku w latach 2007-2013

Wyszczególnienie	2007	2009	2013	Razem 2007-2013
OGÓŁEM JST (w %)	100,0	100,0	100,0	100,0
w tym:				
województwo	28,3	75,4	42,2	38,7
powiaty*	8,6	5,2	7,9	7,4
miasta na prawach powiatu	33,8	6,2	21,8	23,3
gminy ogółem	29,3	13,2	28,1	30,6
w tym:				
– gminy miejskie*	13,7	4,6	11,2	11,7
– gminy wiejskie	6,7	2,6	8,2	8,4
– gminy miejsko-wiejskie	8,8	5,9	8,7	10,4

* bez miast na prawach powiatu.

Źródło: opracowanie własne na podstawie: Biuletyn z wykonania budżetów JST w województwie dolnośląskim (www.rio.wroclaw.pl).

Zaobserwowano wyraźną koncentrację unijnych środków budżetowych w województwie samorządowym, wynoszącą średnio w omawianym okresie 38,7%, a w 2009 r. sięgającą nawet 75,4%. Wynika to z nowych priorytetów w nowym okresie budżetowania i należnej samorządowemu województwu dotacji rozwojowej przeznaczonej na Program Operacyjny Kapitał Ludzki oraz Program Rozwoju Obszarów Wiejskich. Jednakże można postawić ostrożną tezę: *Czy nie ma to związku z tym, że urząd marszałkowski jest podmiotem zarządzającym funduszami unijnymi i jednocześnie własnym beneficjentem?*

5. Unijne fundusze w wydatkach budżetów samorządowych

Unijne fundusze w znaczący sposób wpływają na wydatki budżetów samorządowych. W tabeli 4 ukazano, jaki jest udział refundowanych środków z budżetu Unii Europejskiej w wydatkach budżetowych ogółem w poszczególnych jednostkach samorządowych Dolnego Śląska w latach 2007-2013.

Należy stwierdzić, że refundowane środki z budżetu Unii Europejskiej są znaczącym źródłem finansowania wydatków budżetów samorządowych. Średnio w całym

omawianym okresie stanowiły one 6% ogółu wydatków budżetowych jednostek samorządowych. Najwyższym udziałem środków z budżetu Unii Europejskiej charakteryzuje się województwo samorządowe – 23%, co jest konsekwencją koncentracji pozyskanych funduszy unijnych. Wyraźnie więc widać, że budżet samorządowego województwa opiera się w znacznym stopniu na środkach pochodzących z Unii Europejskiej.

Tabela 4. Udział refundowanych wydatków budżetowych ze środków Unii Europejskiej w wydatkach ogółem w jednostkach samorządu terytorialnego na Dolnym Śląsku w latach 2007-2013

Wyszczególnienie	2007	2009	2013	Razem 2007-2013
OGÓLEM JST (w %)	5,0	7,2	5,6	6,0
w tym:				
województwo	16,8	46,7	21,9	23,0
powiaty*	3,1	2,8	3,5	3,3
miasta na prawach powiatu	5,4	1,4	3,8	4,6
<i>gminy ogółem</i>	<i>3,1</i>	<i>2,2</i>	<i>3,6</i>	<i>4,1</i>
w tym:				
– <i>gminy miejskie*</i>	<i>3,9</i>	<i>2,1</i>	<i>4,4</i>	<i>4,3</i>
– <i>gminy wiejskie</i>	<i>2,7</i>	<i>1,7</i>	<i>3,6</i>	<i>4,1</i>
– <i>gminy miejsko-wiejskie</i>	<i>2,7</i>	<i>2,7</i>	<i>2,9</i>	<i>3,8</i>

* bez miast na prawach powiatu.

Źródło: opracowanie własne na podstawie: Biuletyn z wykonania budżetów JST w województwie dolnośląskim (www.rio.wroclaw.pl).

Zróżnicowana aktywność jednostek samorządu terytorialnego na Dolnym Śląsku w pozyskiwaniu unijnych funduszy powoduje zróżnicowany rozkład pomiędzy poszczególne szczeble samorządowe. Środki z budżetu Unii Europejskiej są przeznaczane na tzw. projekty miękkie, czyli nieinwestycyjne, i projekty twarde, inaczej inwestycyjne. Obowiązująca od 2010 r. ustawa o finansach publicznych [Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. ...] wprowadziła nowy system przepływu środków europejskich, który je wyłącza z tzw. krajowego budżetu państwa i tworzy budżet środków europejskich przeznaczony do finansowania programów europejskich. Tym samym fundusze unijne giną w dotacji celowej i nie ma możliwości ich analizy na podstawie danych ze statystyki publicznej, lecz jedynie z imiennych sprawozdań budżetowych jednostek samorządowych. Posiłkując się informacją Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu, że samorządy przeznaczają około 80% środków unijnych na inwestycje, w analizowanym okresie uzyskano kwotę blisko 5 mld zł. Samorządowe inwestycje na Dolnym Śląsku w sposób widoczny w ostatnich latach zmieniły przestrzeń publiczną, czyniąc ją bardziej atrakcyjną pod względem zamieszkiwania i prowadzenia działalności gospodarczej.

6. Podsumowanie

Przegląd danych przedstawiających unijne fundusze jako źródła refundacji samorządowych wydatków budżetów jednostek samorządu terytorialnego na Dolnym Śląsku, będących podsumowaniem okresu 2007-2013, prowadzi do następujących wniosków:

- analizowany okres charakteryzuje się stałym wzrostem wydatków budżetowych wszystkich jednostek samorządu terytorialnego na Dolnym Śląsku – średnio o 40,6%, przy czym najwyższą dynamiką charakteryzuje się województwo samorządowe – 81%;
- samorządy Dolnego Śląska pozyskały z budżetu Unii Europejskiej w latach 2007-2013 w ramach refundacji 5,7 mld zł, liderem w pozyskiwaniu funduszy unijnych jest województwo samorządowe, które pozyskało w całym okresie 2,2 mld zł;
- odnotowano wyraźną koncentrację refundowanych środków z budżetu Unii Europejskiej w województwie samorządowym, wynoszącą średnio 38,7%;
- środki z budżetu Unii Europejskiej są znaczącym źródłem refundacji wydatków budżetów samorządowych – średnio około 6% w całym okresie, pod względem tego kryterium, liderem jest znowu województwo samorządowe, gdzie średnio w całym okresie fundusze unijne stanowiły 23%;
- koncentracja refundowanych środków unijnych w samorządowym województwie wynika z realizowanych priorytetów w okresie 2007-2013, przypisanych samorządowi województwa i należnej z tego tytułu dotacji rozwojowej. Jednakże autor badań stawia ostrożną tezę: *Czy wysokość pozyskanych środków unijnych nie ma związku z tym, że samorząd województwa zarządza ogromnymi funduszami w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego i jednocześnie jest beneficjentem samego siebie?*;
- fundusze unijne w znaczący sposób przyczyniły się do poprawy zagospodarowania infrastrukturalnego Dolnego Śląska, czyniąc go bardziej atrakcyjnym do zamieszkiwania i prowadzenia działalności gospodarczej.

Literatura

Bank Danych Lokalnych, www.stat.gov.pl.

Maciejuk M., 2013, *Fundusze unijne jako źródło zasilania budżetów jednostek samorządowych na Dolnym Śląsku*, [w:] S. Korenik, A. Mempel-Śnieżyk (red.), *Kryzys finansowy a programowanie rozwoju jednostek przestrzennych*, Prace Naukowe UE nr 296, Wyd. UE, Wrocław, s. 205-214.

Narodowa Strategia Spójności na lata 2007-2013, <http://www.funduszeuropejskie.gov.pl/>.

Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013, <http://rpo.dolnyslask.pl>.

Ustawa z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, Dz.U. z 2003 r., nr 203, poz. 1966, ze zm.

Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, Dz.U. z 2009 r., nr 157, poz. 1240, ze zm.

Wykonanie budżetów w JST województwa dolnośląskiego za lata 2007-2013, www.rio.wroclaw.pl.